

Persbericht

PB05-122
25 oktober 2005
9.30 uur

Groeiend optimisme bij industrie en zakelijke dienstverlening

Het producentenvertrouwen in de industrie is in oktober sterk verbeterd en uitgekomen op 4,3. Het vertrouwen van de producenten heeft daarmee de hoogste stand bereikt sinds januari 2001. De ondernemers in de industrie zijn vooral positief over de verwachte productie in het laatste kwartaal van dit jaar. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

De ondernemers in de zakelijke dienstverlening zijn eveneens optimistisch. In het vierde kwartaal van 2005 verwachten zij een verdere stijging van omzet en orders. Ruim een kwart van de dienstverleners wil meer personeel in dienst nemen.

Stijging productie verwacht in het vierde kwartaal

Het producentenvertrouwen is een stemmingsindicator voor de industrie. Het cijfer is samengesteld uit drie deelindicatoren: de verwachte productie in de komende drie maanden, het oordeel over de voorraden gereed product en het oordeel over de orderpositie.

Het producentenvertrouwen in de industrie is in oktober van dit jaar 3,0 punt hoger dan in september. Dit is de derde opeenvolgende maand waarin het vertrouwen een aanzienlijke verbetering laat zien. Het vertrouwen van de ondernemers is sinds januari 2001 niet meer zo hoog geweest.

De Nederlandse industriële ondernemers zijn in oktober met name positief over de productie in het laatste kwartaal van dit jaar. Dit geldt vooral voor de producenten van consumptiegoederen.

Industrie verwacht vermindering personeelsbestand

De stijging van het producentenvertrouwen leidt niet tot plannen om de werkgelegenheid uit te breiden. Integendeel, 15 procent van de ondernemers in de industrie verwacht de personeelsomvang in de komende maanden te verminderen, terwijl maar 7 procent van plan is het aantal personeelsleden uit te breiden. Deze percentages zijn de afgelopen anderhalf jaar vrijwel ongewijzigd gebleven.

Zakelijke dienstverleners verwachten meer orders en omzet

Ruim 40 procent van de ondernemers in de zakelijke dienstverlening verwacht in het vierde kwartaal van 2005 meer orders en een hogere omzet. Dat is een iets hoger percentage dan in het vorige kwartaal. Dat geldt vooral voor de groep overige zakelijke dienstverlening.

Zakelijke dienstverleners verwachten uitbreiding personeelsbestand

Ruim een kwart van de zakelijke dienstverleners wil in het vierde kwartaal van 2005 meer mensen in dienst nemen, terwijl maar een op de twaalf verwacht de personeelsomvang in te krimpen. Dit beeld komt overeen met de voorgaande twee kwartalen. De zakelijke dienstverleners zijn al vier kwartalen op rij uitermate positief over de ontwikkeling van de werkgelegenheid in hun branche.

Technische toelichting

Meer informatie

Dit persbericht is een onderdeel van de berichtgeving van het CBS over de Nederlandse conjunctuur. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het Conjunctuurbericht. Hierin wordt een actueel, totaal en samenhangend beeld van de conjunctuur gepresenteerd. Het Conjunctuurbericht wordt enkele uren na het uitkomen van dit persbericht bijgewerkt met de laatste stand van zaken.

Via de CBS website (Informatie voor/Publiek/Abonnementen) kunt u zich ook aanmelden voor een gratis emailabonnement.

Algemeen

Het producentenvertrouwen in de industrie, beschikbaar vanaf 1985, is samengesteld uit drie deelindicatoren: de verwachte productie, het oordeel van de ondernemers over de orderpositie en het oordeel over de voorraden gereed product. Het producentenvertrouwen is gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Een nadere toelichting over het producentenvertrouwen en de conjunctuurtest vindt u op onze website.

De conjunctuurtest in de zakelijke dienstverlening (excl. R&D) betreft een kwartaalonderzoek bij verhuurders van roerende goederen, computerservicebureaus en de overige zakelijke dienstverlening (waaronder de uitzendbranche, schoonmaakbranche en accountants- en administratiekantoren, reclame- en architectenbureaus, maar excl. rechtskundige diensten, holdings en beveiliging en opsporing). Sinds kort zijn de gegevens hiervan ook beschikbaar in StatLine, de statistische database van het CBS.

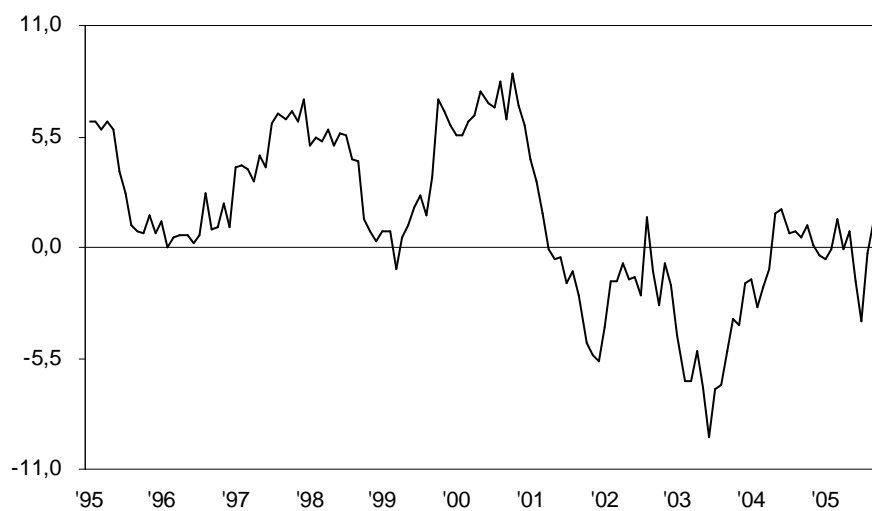
Producentenvertrouwen in de industrie (na verwijdering van seizoeninvloeden)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jaar
2002	-4,0	-1,6	-1,6	-0,8	-1,6	-1,5	-2,4	1,5	-1,1	-2,8	-0,8	-1,9	-1,6
2003	-4,3	-6,6	-6,6	-5,1	-7,0	-9,4	-7,0	-6,9	-5,1	-3,5	-3,9	-1,8	-5,6
2004	-1,6	-2,9	-1,9	-1,1	1,7	1,9	0,7	0,8	0,5	1,1	0,1	-0,4	-0,1
2005	-0,6	-0,1	1,4	-0,1	0,8	-1,7	-3,7	-0,3	1,3	4,3			

Bron: CBS

Producentenvertrouwen in de industrie

Bron: CBS

Verwachtingen over omzet en personeelsomvang in de zakelijke dienstverlening (excl. R&D)

Saldo positieve en negatieve antwoorden

Bron: CBS